

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

БУНДАШ І.В., ТЯГУР В.М.	
ВПЛИВ ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЛЮДИНИ.....	71
БУСОВА О.В.	
РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ КНР.....	73
ВІНЕР Г.І.	
ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	74
ВЛК Н.В., ТИВОДАР О.	
ВІТЧИЗНЯНІ АКТУАЛІТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ....	76
ВОВЧОК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.	
РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ І ЯВИЩ ПРИРОДИ.....	78
ГАВРИЛЕЧКО Г.О.	
БАГАТОГРАННІСТЬ І ГЛИБИНА ВИХОВНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГА В КЛАСІ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО.....	81
ГАВРИШКО С.Г., ФЕДИНА Ю.Р.	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	82
ГАЙНАЛІЙ В.В., ЛІБА О.М.	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	84
ГАРТЛ О.Є., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	86
ГЕБЕШ М.М., БАРНА Х.В.	
ПОСЛІДОВНІСТЬ ЕТАПІВ ЗАСВОЄННЯ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	88
ГИЧКО М.В., ЛІБА О.М.	
НЕСТАНДАРТНІ ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	90
ГЛАГОЛА О.М.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ГУМАННОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	92
ГРАБ Л.М., ФАЗЕКОШ Н.Ю., ЛАВРЕНОВА М.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	95
ГРАБ М.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	96
ГРАБ М.В., ЖЕЛЕЗНЯК І.Г., СЮТРИК В.М.	
ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	99
ГРЕЧИН М.М., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	101

Отже, вітчизняна система неперервної освіти має охоплювати професійне навчання та підвищення кваліфікації, розширювати сфери наукових знань, задовольняти потреби людей у підвищенні соціально-культурного рівня та пізнавальні потреби. Тому за фаховим спрямуванням це може бути економічна, правова, екологічна, соціальна, історико-культурна освіта тощо.

Вивчаючи світовий досвід організації неперервної освіти, можна зробити висновок, що сьогодні в Україні приділяється недостатня увага проблемам неперервної освіти дорослих. З метою вдосконалення цього процесу необхідними є розроблення системи заходів для законодавчого визначення та закріплення поняття неперервної освіти у вітчизняному законодавстві.

Таким чином, формування та розвиток неперервної освіти в Україні треба розглядати як важливу складову формування громадянського суспільства, елемент економічної та політичної незалежності країни, систему, що сприяє соціально-культурному розвитку та піднесенню добробуту людей.

Список використаних джерел

1. Концепція гуманітарного розвитку України на період до 2020 року. Проект // Стратегічні пріоритети. – 2009. – №3(12). – С. 11–30.
2. Мониторинг непрерывного образования: инструмент управления и социологические аспекты / А.Е. Карпухина (и др.); под общ. ред. А.Е. Карпухиной. – М.: МАКС Пресс, 2006. – 340 с.
3. Сивець С.Д. Неперервна освіта: концепція і її реалізація / С.Д. Сивець // ЦДО «Елітаріум». – Режим доступу: [http:// www.setlab.net](http://www.setlab.net).
4. Ярмаченко М.Д. Педагогічний словник. – К.: Пед. думка, 2001. – 516 с.

ВОВЧОК В.М.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.
Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ І ЯВИЩ ПРИРОДИ

Проблема творчого мислення та розуміння його сутності знаходилася в центрі наукового пізнання на протязі багатьох століть. Його елементи наявні як в поглядах древніх філософів, так і в працях сучасних науковців. Перші спроби наукового осмислення природи творчого мислення робилися ще в античні часи. Саме в цей період змінилися погляди філософів на взаємодію і залежність людини й природи (філософи античності Геракліт, Демокріт, Анаксагор та ін.). Розвитку творчості особистості приділялась увага філософами Середньовіччя та Нового часу (Г. Сковорода, П. Юркевич), Просвітництва (Дж.Локк, Ж. - Ж. Руссо, Г. Гегель, І. Кант). Велику увагу означеній проблемі надавали І. Песталоцці та А. Дістервег, зосереджуючи увагу на формування в учнів умінь вільно застосовувати вивчений матеріал, самодіяльності, моральному самовизначенні, звернення мислення до вихідних джерел. У ХХ столітті з'являються перші праці вчених (А.Брушлинського, Б. Кедрова, О. Матюшкіна, Я. Пономарьова, В. Сухомлинського О. Тихомирова та ін.) у яких всебічно на науково-експериментальній основі досліджуються творчі процеси.

В сучасний період проблему розвитку творчого мислення молодших школярів досліджують Н. Бібік, М. Вашуленко, Г. Ільїн, О. Кульчицька, Н. Ніколаєнко, О. Савченко, Г. Селевко та ін.

В загальному вигляді розвиток творчого мислення в різні історичні епохи визначив Г. Селевко:

- античне мислення (ейдетичне) – образне;
- середньовічне – причастинне мислення;
- новий час – раціоналістичне мислення, розум – все;
- сучасна епоха – релятивізм, відсутність єдиної картини світу [1].

Розвиток творчої особистості є пріоритетним напрямом сучасної освіти. В Концепції Нової української школи зазначено: «Потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Саме таких повинна готувати середня школа України» [2]. За таких умов виникає потреба у формуванні в учнів умінь умілого орієнтування у величезному потоці інформації, яка надходить з різноманітних джерел, творчого застосовувати їх для досягнення означеної цілі. На нашу думку, особливо актуальною нині є проблема розвитку творчого мислення особистості молодшого школяра. Особистості, яка уміє визначати головне в почутому, може утворювати нові комбінації з отриманих компонентів, застосовувати прийоми аналізу, аналогії при вирішенні завдань тощо [3].

Зміст природничої освітньої галузі дає можливість посилити дієвість, практичність навчання, його вплив на розвиток творчих здібностей, використовуючи інтерактивні технології навчання. Ефективними, вважаємо, є використання інноваційних вправ ТРВЗ технології. Наведемо приклад використання таких вправ у таблиці 1.

ТРВЗ є однією з технологій, в яких формування творчого мислення є пріоритетним. Як зазначила І. Дичківська: «На відміну від методик, які становлять сукупність окремих прийомів, ТРВЗ є цілісною, самодостатньою технологією... і суть цієї технології полягає у формуванні системного, діалектичного мислення, розвитку творчої уяви, винахідницької кмітливості» [4]. Тому ТРВЗ може бути використана для формування культури творчого мислення як свідомої, цілеспрямованої та керованої розумової діяльності.

Інноваційні вправи ТРВЗ технології на уроках

Тема уроку	Вправа	Завдання
Океани, материки (континенти) і частини світу на географічних картах	«Пошук інформації» (робота в групах)	1 група – підручник, 2 група – енциклопедія, 3 група – журнали, 4 група – атлас.
«Євразія – найбільший материк»	Робота в групах	До кожної власної назви доберіть загальну. Байкал – (озеро) Європа – (частина світу) Джомолунгма – (гора) Дніпро – (річка) та ін.
«Євразія – найбільший материк»	Метод фокальних об'єктів	Слово: ДЕРЕВО Два сторонніх слова: СУКНЯ ВАЗА Ознаки: Святкова Висока Гарна Складна Кольорова Струнка
«Рослини і тварини червоної книги Криму і України»	Морфологічна таблиця	Як вижити тваринам і рослинам при забрудненні навколишнього середовища

Таким чином, використання вчителем прийомів розвитку творчого мислення в процесі вивчення об'єктів і явищ природи в початковій школі сприятиме мотивації в учнів інтересу до навчання, розширювати обсяг природничих знань й формувати креативний підхід до розв'язання поставлених завдань.

Список використаних джерел

1. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие / Г. К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
2. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс] / Інформаційний збірник МОН України. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://mon.gov.ua>.
3. Кузьма-Качур М. І. Ретроспективний аналіз становлення феномену творчого мислення молодших школярів. / М. І. Кузьма-Качур, В. П. Качур, О. М. Барна // Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука» / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гог. ред.); заст. гол. ред.: Jerzy Piwowarski; В. В. Гоблик. – Мукачєво-Ченстохова: РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2019. – Випуск 1(26). – С. 122 – 125.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник: [рек. МОН України] / Ілона Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 351 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>